

№ 106 (8214) ♦ 1987 сыл баладан мыйын 25 күнэ, Чэппиэр, ♦ Сыаната—1084 солкуобай.

БАЛЫНАЙ ВУГУНГУ ТУБУГЭ

Хайнц да сэтгэл рынок экономикадтар-интрон олоорбод, үзэллнбт. Дойду үрдүн, тух да збт ийн, онорон таһаары тагнаны түлүүрттэн, көүрөөлннттэн олох-дбаах улахан охсууну ылаа. Бу улахан кризисн мүлчү түүнр тулугар мөхсөбүт. Үзэллмнт, толорууллубт сокуонийдык ылаахтаах хамнасын кэингэр толонан бирэбэтэ сынан-арылан алаабат...

[illegible][illegible]

Бу аасныг саас ням аймгар улуус дьаһалтатын баймаатын 104 №-дөөх уурааһынан «Чураачы» днэ тын хайаайыстыбатын огорон тайаарар бородууксу-йатын дьарыктанар потребительскэй кооператив тэриллэбитэ. Кооператив нинигэр турар сүрүн сы-ла, соруга үүт бородууксуялаларын тутуу, астааһын усина батарын буолар. Манык тэринэн, кинигээн үлэлэһин быһахтара аһардам, быстан-оһдон үлэлэһир хайаайыстыбалардаабыр быдан кэсимиллээх өртүн ту-йатынан дьарыктанар потребительскэй кооператив билигин бастаан утаа, үүт салаатын эрэ тутуспут буоллаһыма, эһилин сымыйа кыабыран истэһинэ эт бородууксуяатын эмнэ ылара тобо саһаммат буолуой.

[illegible]

абан бары наадалаагынан барыгын булунан, үлэ-
хитэринэн хааччиган үлэни олорор. Онтон Одыу-
луунча бу дьыалада «Баба» бааһынай хаһааһыс-
тыбата эгэтэртан бачача киминилээхтик уонна
өлүтү кээкиллээхтик ылыста.

Бааһынай хаһаайыстыба салайааччыта В. В. Петухов хайа күн илээн-дьэллэм буолта баарай. Бүгүн да сол курдук, хаһаайыстыбаннай нааданан Волто-годоору сырыттадына, көрсүбүппэр баһымыба. Арай, арахсыа суохтуттан эрэ быһымыах сии бириэмэ кырыыан көрсөтө түстэ. Бэйэтэ даҕаны тигэһэ сылдыар итиэннэ онуоха эбии төрүкү түргэл саҥалаах кийи саас-сааһыныг нарыалаабыка, ыйыныт болпурустарбар судукру манньык эппиэтэти: —Арымыт сыйаһын быстах диэххэ дуу, үлэлэттибит, былырыын саҥа маслбояка атыыласпыппыт иннэ ыһан, сыйын устата арымын бэйэбит астаатыбыт. Ыһынны саҥа технологиата суох ырааппаккын. Иннэ ыһан эмнэ пастеризациаламмыт үүтү бакыаттыыр оборудование булуннубут. Быһыл «Туранчы» кооператив тэриллэн онно киһрэн үлэлибит. Улуус киһинигэр бука, бакыаттаах үүт, чөчөгөй атылаларын көрөрүт буолуо, көр, ити биһиги, «Бабадалар» бакыаттыыр автоманыт киһрэн нөмөлөбө сылдыар ээ.. Аны туран, быһыл арымыт сыйаҥар баар-суох сүрүн бородуктабытын—арымын упаконкалыырга андан эмнэ оборудование атылалары сылдыбыт, хайаан да ыһахтаахпыт. Бу манан арымын 150 грамтан—250 грамма диэри упаконкалыырын, аны ыйааһынын упаконкаламмыт күнүп-дьыллыг бэйэтэ суруйан таһаарар—баһадыста атыылас—дээр Василий Васильевич.

Ааспыт саас Одьулуун нэһилиэтин бааһынай хаһаайыстыбатын ассоциациятын председателинэн үлээдэбит И. И. Филиппов Хайахсыт нэһилиэтин дьаһалтатын баһылыгынан итэһэн барыабыттан, бааһынай Василий Васильевичи ассоциация председателинэн таан кэбиспиттэрин онон эбин новоруус-наһааһыттык ахтар.

— Билигтэй олохлут бараа ийэр суолуттан туораа хаалар охсуута бэйгэ буолуо оюн тобо кыах, сатабыл баарынан түсүһэн истэххэ, нэһэмэйдээ-бэтэххэ табыллар. Мин этэрий дии сипинниа, итгэн атын суох, барыта биллэр, өйдөнөр дии. Судуруу ээ,— диир Василий Васильевич—тыа сиригэр переработка сайыннарына эрэ сатаһар. Оттон мань кыай-батахпыттына, кимтэн эрэ тутулуктаах уонна ыарахан да олохтонон хаалыахпытын сеп. Күм да аһы-һыа суоҕа.

Ити баар дин, тая сирини бааһынайын бу сылларга тобулбуз толкуйа—үлэтин хайыскатын бааһаарымта. Кини күүтэн-кээсэн олзорторгон туох да туһа тахсыбатын, төттөрүүн эстибит быстыбыт кини, харах уулаах хаалмактаах кини буолуохтаагын этэр.

Бэйлэ нэмүс көлөлүнүн тодон туран, огорон та-
наарбыт эгин, үүтүн тийбээр тийлэ билигини көрдө
бүтлэ сон түбдээр гына астаан-үөлдөн эгиттер
буоллахха эрэ—мин даганы рынокка көирөн үлэ-
лээн айахпын ишттинер кыахтаным дилэха дилээн
билигин да иннибит дилэи алдах үлэ, сыра куутар
быһыллаах. Бу чааһыгар В. В. Петухов уонна «Ба-
бага» бааһынай хаһааймстыбатын дыно бодохтун
салтанан сымдбаллара сарсынгыга эрэн үсөккөппөт
дизэн килиэ дуо.

П. СЫРОВАТСКАЯ.

УЛУУС МУНИБАБЫН ДЕПУТАТТАРЫН
ИСТИТИГЭР

Алтынчы 10 күнүгөр күнүс 2 шастан Улуус
Туннаадын учараттаах уон үһүс сессията ытыл-
ар.

Өнөө мааньж бэлдүүрүстөр нэрүүдэллэр:

1. Тыя хангайыстыбатыгар тууламийн Улаус уугаарын бэйлс сессийн 20 №-дэх бичваршыха олон нийтийн уонна инники соруулар тустарынан.

2. Улууэ дыааытатын управлениеларын итэннэ отлоддарын начальниктарын бигэрэтин туһунан.

3. Араас болпуруостар

Сессияда таълимчилар байликлари, тин хабар-
лигибатиин упралениитин специалистара, табо-
рилытибалар председателлара, бааиликай хабар-
лигибатиин ассоциациларин, тарилталар саламатчи-
лар ыгырыллаалар.

Хоту көһөрүллүү дьон дьялыбатыр, оловор-дья-
һаар охсуута тутунан көмүһүнэ, сыһаһаһаһа ба-
рай? Ол курдук, бийиги биир дөйдулаахтарбыт хоту
оройуоннарга көһөрүллүүгө тиниһэн баран, бэйэлэ-
рин дьялыбаларын бу хоту дөйдуну кытта сибээстэ-
биттэрэ. Кинилэр бу тыйыс аймаллаах хоту сиргэ
норуот хаһаайыстыбатын араас салааларыгар етти-
һиннээхтик: үлэлээн-хамсаан олохтоох дьон аптары-
гыһаттарын, махталларын кыан бочуоттаах сыһына-
лаһыга тахсыбыттара. Кинилэр суолларын ыччаттара
оволоро, сиһинэрэ чүөстөөхтик салгымылар, аатта-
рын ааттаталлар. Бийиги дьоммут төһө да бийик-
тэрин хаалларбыт, оҕо буолан улааппыт, төрөөбүт
алаастарыттан ыраах сырытталлар, кининэрэ түспүт
төрүт буордарын өрүү күндүтүк сайыһылар, аймах-
билэ дьоннорун, дөйдуларын кытта сибээһи мэлдьи
тутуһаллара, олохтууллара. Биир итинник кининэн
Эдыгээн улуунун бочуоттаах гражданина, эргизэ
үлэтин ветерана С. П. Афанасьев этэ. Кини хомо-
һуох иһин бүгүн бийиги көккөбүтүгөр суох. Семен
Петрович барахсан олохтоох тылыннан-өһүһүн, араас
суол боппуруостары ылдыктаахтык туруорсарынан
даһаны ураты этэ. Эдыгээннэ күүс өртүһэн көһө-
рүллүүгө киирбит биир дөйдулаахтарын сырдык кө-
рүөстөрүгөр өйдөбүһүкчү нааматыһыык туруорду-
лар буолбутугар не сүрөһүтүн долгуван турган:
«дьон буоламмыт, тыһыһаах буоламмыт дьоммут-
сэргэбит сырдык көрүөстэрин өйдүү-саным ыл-
дыарбыт туоһутунан буолар—нааматыһыык турбу-
туттан үөрөбүн» дия дуо? Семен Петрович көһө-
рүү историятын үөрөтүннэ үгүс маһырайаалларынан
көмөлөспүтэ. Онтон Филипп Афанасьевич Андреев
эмиз Эдыгээн улуунугар биллэр-көстөр киһи. Кини
үгүс сыл охотовед идэтинэн таһаарыһаахтык үлэ-
лээбитэ. Булт хаһаайыстыбата, кымылы итин сай-
дытыгар бэйэтин сэмэй кылаатын киллэрсинбитэ.
Ити курдук, Хайахсыттан төрүттээх С. П. Афа-
насьев уһына Хадаартан төрүттээх Ф. А. Андреев
хоту дөйдуга олох-дьаһах сайдыратыгар нинни
күөһүгэ сылдыһыттарыттан, бийиги, биир дөйду-
лаахтара астынабыт.

II. СЫРОВАТСКАЯ

Снимок: (yoh) Эдыгээнгэ көһөрүлүүгө киир-
биттерге аналлах пааматынчык; аллара (хакастан)
Эдыгээн улууһун бочуоттаах трагедияна С. П.
Афанасьев уонна Ф. А. Андреев.

**И. ОКОЕЛОВ, журналист,
(САЛГЫЫТА БЭЧЭЭТТЭННЭ)**

